Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

28.10.2020

Viite / Diaarinumero
VH/5835/00.04.05/2020
VN/10839/2019

Valtiovarainministeriö

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain (410/2015) ja varainsiirtoverolain (931/1996) 4 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnon lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain ja varainsiirtoverolain 4 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi kuntalain talousarviota koskeva sääntelyä taloussuunnitelman tasapainon sekä alijäämän kattamisen osalta. Myös erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset alijäämän kattamiskaudesta kuntarakenteen muutoksissa sekä säännökset kuntayhtymien yhdistymisestä ja kuntayhtymän jakautumisesta. Myös kunnan hallintoa koskevaan sääntelyyn ehdotetaan useita sisällöllisiä ja selkiyttäviä muutoksia

Varainsiirtoverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että varainsiirtoveroa ei olisi suoritettava siirrettäessä kiinteistöjä tai arvopapereita vastaanottavaan kuntayhtymään kuntayhtymien yhdistyessä tai kuntayhtymän jakautuessa eikä siirrettäessä kiinteistö kuntien yhdistyessä tai siirrettäessä kunnan osa toiseen kuntaan.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 keväällä.

Verohallinto lausuu luonnoksen johdosta seuraavaa:

Kuntayhtymien tuloverotus

Luonnoksessa ei ole otettu kantaa kuntayhtymien tuloverotuskysymyksiin, vaikka ilmeisesti tarkoitus on, ettei luonnoksessa tarkoitetuista järjestelyistä tulisi myöskään tuloveroseuraamuksia. Kuntayhtymillä voi olla veronalaista toimintaa, jolloin mahdollinen purkautuminen verotuksessa yhdistymisen yhteydessä voi johtaa veroseuraamuksiin. Verohallinnon näkemyksen mukaan olisi selvyyden vuoksi tarpeen säätää tai vähintäänkin perusteluissa todeta, jos on tarkoitettu, että yhdistyminen rinnastetaan verotuksessa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 a §:n tarkoittamaan sulautumiseen.

Lisäksi hallituksen esityksessä tulisi lausua tappioiden osalta, millä tavoin luonnoksessa tarkoitetut järjestelyt vaikuttavat järjestelyn osapuolina olevien kuntayh-

tymien tai näiden omistamien osakeyhtiöiden tuloverotuksessa mahdollisesti vahvistettujen tappioiden käsittelyyn. Verotus- tai oikeuskäytännössä ei ole otettu kantaa siihen, millä tavoin kuntayhtymien yhdistyminen vaikuttaa kuntayhtymien omien tappioiden käsittelyyn, jonka vuoksi asiasta olisi tarpeen hallituksen esityksen perusteluissa nimenomaisesti lausua, mikäli tarkoitus on, että yhdistyvien kuntayhtymien tappiot ovat yhdistymisen jälkeen käytettävissä. Verotuskäytännössä on katsottu, että kuntaliitoksessa kunnan omistama yhtiö ei menetä omistajanvaihdoksen vuoksi tappioitaan. Keskusverolautakunta on lisäksi ratkaisussaan katsonut, että kuntaliitoksen yhteydessä kuntien omistamien yhtiöiden sulautuessa sulautuvan yhtiön tappiot ovat vähennettävissä vastaanottavan yhtiön verotuksessa tuloverolain 123 §:n 2 momentin estämättä. (https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ennakkoratkaisut/54548/kvl037201). Vastaavia periaatteita olisi tarkoituksenmukaista soveltaa myös yhdistyvien kuntayhtymien omistamien yhtiöiden verotuksessa ja asia olisi tarpeen nimenomaisesti hallituksen esityksen perusteluissa todeta.

Varainsiirtoverotus

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi varainsiirtoverolain 4 §:n 6 momenttia siten, että veroa ei ole suoritettava siirrettäessä kiinteistö vastaanottavaan kuntayhtymään kuntayhtymien yhdistyessä tai kuntayhtymän jakautuessa kuntalain mukaisesti taikka kuntarakennelain 3 §:ssä säädetyssä kuntien yhdistymistilanteissa tai siirrettäessä kunnan osa toiseen kuntaan. Näin jo olemassa olevan varainsiirtoverolain 15 §:n 3 momentin viittaussäännöksen kautta verovapaus koskisi vastaavasti myös edellä mainituissa tilanteissa tapahtuvia arvopaperien siirtoja. Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 aikana. Kyseessä olisi verovapaussäännös, johon ei liity hakemus- tai lausuntomenettelyä.

Verohallinto pitää nimenomaisen verovapaussäännöksen säätämistä tarpeellisena hallituksen esitysluonnoksesta ilmenevän tavoitteen toteutumiseksi.

Luonnoksen luvussa 7.2 (s. 56) viittaukset varainsiirtoverolain lukuihin tulisi tarkentaa viittaamaan kiinteistön luovutusta koskevaan 2 lukuun ja arvopaperin luovutusta koskevaan 3 lukuun.

Pääjohtaja Markku Heikura

Johtava asiantuntija Mia Keskinen

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Vääksyntie 4
Helsinki

www.vero.fi
puh.029 512 000